

Pedagogisch beleidsplan

Speel-Inn

Jump-Inn

Speel-Inn

Kinderdagverblijf

Jump-Inn

Buitenschoolse opvang

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Missie en Visie kinderopvangorganisatie Speel-Inn / Jump-Inn	5
Missie	5
Visie.....	5
3. Pedagogische uitgangspunten.....	6
4. Pedagogische doelen.....	7
Het bieden van emotionele veiligheid voor het kind.....	7
Ontwikkelen persoonlijke competenties	8
Ontwikkelen van sociale competenties	9
Overdracht van normen en waarden.....	9
Problemen of conflicten	10
Belonen.....	10
5. Randvoorwaarden en middelen om pedagogische doelen te bereiken.....	11
5.1 Randvoorwaarden	11
Groepen	11
Leidster-kind-ratio	12
Wenbeleid.....	13
5.2 Middelen	13
De interactie tussen pedagogisch medewerker en kind.....	13
De groep	14
Speelmateriaal en de inrichting van de binnen- en buitenruimtes	14
Het activiteitenaanbod	14
Het observeren van kinderen	15
6. Gezondheid en veiligheid	15
6.1 Risico inventarisatie.....	15
6.2 Vierogenbeleid	15
6.3 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.....	16
7. Samenwerking met ouders.....	16
7.1 Oudercommissie.....	16
8. Kwaliteitszorg	17
8.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
8.2 Meten van de kwaliteit van de kinderopvang	17

8.3 Inspectie GGD	17
8.4 Klachtenprocedure	17
9. Personeel	18
9.1 De pedagogisch medewerker	18
10. Pedagogisch werkplan	19
Bijlage 1: ontwikkelingsfasen van kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar.....	20
Bijlage 2: Schema voor de berekening van de leidster kind ratio en maximale groepsgroottes bij groepen dagopvang van samengestelde leeftijd	24
Bijlage 3: Strippenkaart.....	25

1. Inleiding

Kinderopvangorganisatie Speel-Inn / Jump-Inn biedt kwalitatief goede kinderopvang. Dit betekent dat wij eisen stellen aan het pedagogisch beleid en de uitvoering daarvan.

In de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko) zijn op het terrein van de kwaliteit van de kinderopvang regels vastgesteld waaraan de kinderopvang moet voldoen. In artikel 11a van het beleid kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen is vastgesteld dat een kinderopvangorganisatie beschikt over een pedagogisch beleidsplan waarin de voor die kinderopvang kenmerkende visie op de omgang met kinderen is beschreven.

Met ons pedagogisch beleidsplan geven we richting aan het pedagogisch handelen en het specifieke aanbod dat daarbij hoort. Daarnaast biedt het ouders, stagiairs en andere belangstellende inzicht in ons beleid en op welke wijze dit vorm wordt gegeven. Het biedt onze medewerkers een kader waarbinnen zij hun dagelijkse werk met de kinderen invulling geven en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak.

Het pedagogisch beleidsplan is een organisatie breed plan. Per locatie wordt er een pedagogisch werkplan geschreven waarin de locatiespecifieke onderdelen worden beschreven. Het pedagogische beleidsplan moet om die reden dan ook altijd in combinatie met het pedagogische werkplan gelezen worden.

Speel-Inn / Jump-Inn biedt verschillen vormen van kinderopvang aan:

- opvang van kinderen van 0-4 jaar (kinderdagverblijf)
- opvang van kinderen 4-12 jaar (buitenschoolse opvang)

Ten behoeve van de leesbaarheid wordt in dit beleidsplan gesproken over 'hij' als 'hij/zij' bedoeld wordt en daar waar gesproken wordt van 'ouders', dient 'ouders/verzorgers' gelezen te worden.

2. Missie en Visie kinderopvangorganisatie Speel-Inn / Jump-Inn

Missie

Kinderdagverblijf (KDV) Speel-Inn en buitenschoolse opvang (BSO) Jump-Inn is een professionele organisatie die kinderopvang aanbiedt van hoogwaardige kwaliteit. Speel-Inn wil een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het kind én maatschappij, waarbij het optimaal benutten van kansen voor zowel kinderen als ouders centraal staat. Onze organisatie streeft naar een totaal concept aan diensten en voorzieningen, waardoor ouders actief en zelfstandig mee kunnen doen binnen de maatschappij en daarnaast voldoende tijd over hebben om persoonlijke aandacht te geven aan hun kind.

Wij bieden zowel kinderen, ouders als medewerkers de gelegenheid om te groeien, zichzelf te ontwikkelen en te ontplooien zodat ambities gerealiseerd kunnen worden. Vanuit een optimale betrokkenheid en op een respectvolle wijze wordt er gewerkt aan de relaties met kinderen, ouders en overige partners om optimale groei te bereiken.

Visie

Waarom we zijn wie we zijn?

Wij geven vorm aan een duurzame -, leer - en leefomgevingen die stimulerend werkt op de kinderen en hun begeleiders. Wij streven ernaar om de voorwaarden te scheppen die kinderen in staat stelt zich zowel individueel als in samenspel met anderen te ontwikkelen.

Toelichting:

Elk kind is uniek

Kinderopvang draagt bij aan de ontwikkeling van ieder uniek kind. Kinderen komen binnen de kinderopvang in contact met andere volwassenen en kinderen dan die van hun eigen gezin. Er ontstaat een nieuwe wereld buiten de wereld van het gezin. Deze 'andere' omgeving biedt een nieuwe bron van ontwikkelingsmogelijkheden voor elk kind. Binnen onze kindercentra verplaatsen we ons in de wereld van het kind en zorgen voor een sfeer van vertrouwen. Vanuit een veilige omgeving begeleiden we kinderen in het ontdekken van nieuwe dingen.

Ontwikkelen van eigen talenten

Kinderen zijn bijzonder, ze zijn uniek en waardevol voor anderen. Elk kind heeft zijn eigen mogelijkheden, talenten en behoeftes. Elk kind ontwikkelt zich anders en in zijn eigen tempo. De ontwikkeling wordt beïnvloed door de omgeving, het gezin en de wereld daarbuiten. Deze ontwikkeling gaat niet vanzelf, deze moet aangemoedigd, gestimuleerd en soms gestuurd worden. Spel- en nieuwe materialen, activiteiten en begeleiding door onze pedagogisch medewerkers stimuleren deze ontwikkeling. In elke fase van de ontwikkeling van een kind zijn er andere behoeftes en leert het nieuwe dingen. We werken samen met diverse samenwerkingspartners zoals basisscholen en (sport)verenigingen.

Samen met elkaar

We bieden een opvoedingsklimaat waarin kinderen hun persoonlijke en sociale competenties kunnen ontwikkelen, zich normen en waarden eigen maken en zich veilig voelen. Samen met de ouders (en eventuele partners) zorgen wij ervoor dat kinderen zich ontwikkelen tot evenwichtige mensen, met respect voor zichzelf en anderen, met vertrouwen in hun eigen kunnen. Wij hechten veel waarde aan uitwisseling en afstemming met ouders.

3. Pedagogische uitgangspunten

In onze werkwijze staat het kind en de ontwikkeling van het kind centraal.

In onderstaande uitgangspunten staat beschreven wat kinderen nodig hebben om zich optimaal te ontwikkelen en zich veilig te voelen.

Respect voor de autonomie van het kind

Wij geven ruimte aan de eigen identiteit van elk kind. Ieder kind beschikt over eigen talenten. Kinderen krijgen de mogelijkheden deze te ontdekken en te ontplooiën door een gevarieerd en kleurrijk aanbod van speelmogelijkheden (inrichting, spelmaterialen, activiteiten).

Vertrouwen, respect en positieve benadering

Een kind moet zich gerespecteerd en geaccepteerd voelen. We bieden kinderen steun als zij dat nodig hebben, 'fouten maken mag'. Wij waarderen het kind zoals het is.

Bieden van veiligheid

De omgeving waarin de kinderen verblijven is veilig en hygiënisch.

Binnen onze kindercentra doen we er alles aan om ernstige ongelukken te voorkomen. Dit doen we o.a. door:

- regels die we hanteren in het kader van veiligheid en hygiëne, zijn vastgelegd in huisregels, werkinstructies en protocollen die door de pedagogische medewerkers worden nageleefd;
- er wordt een vast dagprogramma/dagritme aangeboden;
- veel pedagogische medewerkers hebben een BHV (bedrijfshulpverlening) diploma;
- het regelmatig doornemen van het calamiteitenprotocol met de pedagogisch medewerkers. Indien nodig wordt het protocol bijgesteld. Minimaal één keer per jaar wordt er een ontruiming geoefend;
- minimaal één keer per jaar controleren we onze accommodaties en ons handelen op (brand)veiligheid en gezondheid. Als dit nodig is leidt dit tot een aanpassing van onze risico-inventarisatie en de daarbij behorende protocollen. Ouders ontvangen hier informatie over;
- er wordt gewerkt vanuit het zogenaamde 'vierogenprincipe'¹. Dit betekent dat een pedagogisch medewerker op een groep altijd gezien of gehoord moeten kunnen worden. In het pedagogisch werkplan staat beschreven hoe dit op de locatie wordt uitgevoerd. Oudercommissies zijn betrokken bij de invulling hiervan;
- de GGD inspecteert onze locatie in opdracht van de gemeente volgens de Wko. Dit rapport is op onze website terug te vinden en op de website van het landelijk register kinderopvang (www.landelijkregisterkinderopvang.nl);
- we leren kinderen stap voor stap omgaan met situaties die zij spannend vinden, zoals van een glijbaan glijden, ergens vanaf springen etc.

Bieden van ritme en structuur

Structuur biedt een kind houvast. Kinderen vinden het fijn en het geeft vertrouwen dat kinderen vertrouwde gezichten om zich heen zien, van pedagogisch medewerkers en kinderen. In een groep werken voor de kinderen vertrouwde pedagogisch medewerkers volgens een wekelijks terugkerend rooster. Zo leren de kinderen en de pedagogisch medewerkers elkaar goed kennen. Ook de andere kinderen in de groep zijn na verloop van tijd bekend en vertrouwd. Elke groep heeft een eigen, vertrouwde groepsruimte.

---

¹ Dit is alleen van toepassing op onze kinderdagverblijven

Houvast komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, de regels en afspraken, rituelen en in de inrichting. De structuur die geboden wordt, hangt af van de situatie, het ontwikkelingsniveau van de kinderen en behoeften van de kinderen.

Uitdaging en plezier

Wij vinden het belangrijk kinderen uit te dagen. Wij zorgen ervoor dat het aanbod aansluit bij de beleving, niveau, interesse, ideeën en leefwereld van kinderen. Zo'n aanbod vergroot hun betrokkenheid en plezier bij activiteiten. Betrokkenheid is voorwaarde om te kunnen leren en om te ontwikkelen. Onze pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat in ons aanbod alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen.

Onze ruimte(s) zijn ingericht met gezellige en uitdagende speelhoekjes waar kinderen ongestoord met een groepje of in hun eentje kunnen spelen.

De pedagogisch medewerker werkt aan de hand van diverse thema's. Kinderen worden gestimuleerd om mee te doen. Sommigen hebben het nodig om hierbij even (letterlijk of figuurlijk) bij de hand genomen te worden. We vinden het belangrijk dat de kinderen bij ons de kans krijgen om allerlei verschillende ervaringen op te doen om zich zo te kunnen ontwikkelen.

Actieve pedagogische medewerkers

Door te kijken, te luisteren en mee te doen stemmen de pedagogische medewerkers af wat kinderen nodig hebben. Wij scheppen voorwaarden voor leren en ontwikkeling door aandacht te geven aan de groeps sfeer, de inrichting en de materialen en het zorgen voor veiligheid en duidelijkheid.

Samenwerking met ouders

Ouders worden actief betrokken.

4. Pedagogische doelen

In artikel 11a van het beleid kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen is vastgelegd dat een pedagogisch beleidsplan ten minste een beschrijving moet bevatten van de wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd, mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun persoonlijke- en sociale competentie worden geboden, en de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt.

Deze vier basisdoelen zijn gebaseerd op het model van professor J.M.A. Riksen-Walraven. Zij omschrijft vier basisdoelen voor opvoedingssituaties:

1. het bieden van emotionele veiligheid voor het kind;
2. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen om persoonlijke competenties te ontwikkelen;
3. het bieden van mogelijkheden voor de kinderen voor het ontwikkelen van sociale competenties;
4. overdracht van waarden en normen.

In het pedagogische werkplan worden deze basisdoelen in observeerbare termen uitgewerkt.

Het bieden van emotionele veiligheid voor het kind

De basis van al het handelen van de pedagogisch medewerkers is het bieden van een gevoel van veiligheid aan een kind. Kinderen moeten zich 'thuis' voelen, moeten zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de pedagogisch medewerkers onmisbaar. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven en kunnen zij de wereld ontdekken. Persoonlijk contact met de pedagogisch medewerkers, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen er toe bij dat een kind zich veilig voelt

Dit komt tot uiting in:

- elk kind wordt geaccepteerd en op een respectvolle wijze benadert;
- er heerst een open en ontspannen sfeer waar ieder kind zich prettig bij voelt;
- we leren kinderen luisteren naar elkaar en aandacht hebben voor elkaar;
- elke groep heeft vaste leidsters, waardoor er altijd sprake is van bekende gezichten;
- als er een overgang naar een nieuwe groep aankomt, worden er wenaafspraken gemaakt zodat het kind kennis kan maken met de nieuwe kinderen en de leidsters en daar langzaam vertrouwd mee raakt;
- de leidster zorgt voor een goede informatie-uitwisseling met de ouders.

Ontwikkelen persoonlijke competenties

De capaciteiten van een kind hangen samen met wat een kind in aanleg bij de geboorte aan talenten heeft meegekregen. Het ontwikkelen van deze talenten moet het kind zelf doen. Wij willen kinderen ondersteunen bij het leren kennen van zichzelf en bij het zelfstandig worden en het verkrijgen van een positief zelfbeeld.

Veerkracht, flexibiliteit, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit stellen een kind in staat allerlei problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Bij kinderen zijn ontdekking en spel de belangrijkste middelen om grip te krijgen op de omgeving. Door veel uit te proberen, mee te maken en te oefenen, ontdekt een kind zijn/haar eigen mogelijkheden. Het kind kan hierdoor leren problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft, welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een breed aanbod aan activiteiten voor kinderen om zich op lichamelijk, zintuiglijk, spraak/taal, cognitief en emotioneel gebied te ontwikkelen. De pedagogisch medewerker begeleidt kinderen in dit proces door het kind allerlei activiteiten aan te bieden, maar ook door kinderen vrij te laten spelen en zich er juist even niet mee te bemoeien.

Elke ontwikkelingsfase van een kind en elk kind afzonderlijk vraagt om een specifieke begeleiding. Bij het kijken naar de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 4 jaar onderscheiden wij binnen onze kindercentra in zeven gebieden:

1. Zintuiglijke ontwikkeling
2. Ontwikkeling van de lichaamsbeheersing (grote en fijne motoriek)
3. Cognitieve ontwikkeling
4. Taalontwikkeling
5. Sociaal-emotionele ontwikkeling
6. Identiteitsontwikkeling
7. Ontwikkeling van de creativiteit

Bij de ontwikkeling van de kinderen van 4 tot 12 jaar hanteren we de volgende 4 gebieden:

8. Cognitieve ontwikkeling
9. Persoonlijkheidsontwikkeling
10. Sociaal-emotionele ontwikkeling
11. Identiteitsontwikkeling

De ontwikkeling per fase staat beschreven in bijlage 1

Bij een baby van drie maanden ligt de nadruk nog erg op de verzorging, op tijd eten, slapen en spelen. Pedagogisch medewerker legt de nadruk op het opbouwen van een band door met het

kind te knuffelen, babyspelletjes te doen en er te zijn. Naarmate het kindje ouder wordt, wordt dit uitgebreid door het kind op schoot te nemen wanneer er met de oudere kinderen activiteiten worden gedaan. Baby's leren veel door kijken en luisteren naar de andere kinderen. Samen liedjes te zingen, fruit te eten, muziek te maken en met torens te spelen.

Een kind van bijna vier zal samen met de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen veel oefenen om zichzelf aan te kleden, te plakken, te knippen en zelf naar het toilet te gaan en kleine probleempjes zelf op te lossen. Hierbij is de pedagogisch medewerker vooral een voorbeeld en begeleider.

Samenvattend betekent dit voor de pedagogisch medewerker:

- persoonlijke aandacht voor elk kind;
- mate en soort aandacht geven die past bij de ontwikkelingsfase van het kind, de leeftijd en het karakter (wat kan ik al, wat vind ik leuk);
- kinderen ervaringen te leren, te delen met anderen (bijv. elkaar troosten);
- kinderen te leren om deel te zijn van een groep (bijv. wachten of delen);
- kinderen te laten ervaren wat gewenst en ongewenst gedrag is op een groep.
- ruimte te krijgen om te oefenen.

Kortom het kind leert door oefenen en ervaring wat het zelf kan, leert contact te maken met andere kinderen en ook dat hij om hulp kan vragen wanneer iets niet meteen lukt. Dit proces verloopt bij elk kind anders, het ene kind 'kan' alles heel snel, terwijl een ander kind wat meer stimulering nodig heeft. De pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om met deze verschillen op een respectvolle manier om te gaan en elk kind te waarderen om wie het is.

Ontwikkelen van sociale competenties

Werken aan sociale competentie betekent vaardigheden en kennis hebben over hoe je met anderen omgaat, hoe je rekening met elkaar houdt. Wat je kunt benoemen, kun je ook beter hanteren. Emotionele ontwikkeling is een geleidelijk proces van zich leren uiten en die uitingen leren benoemen. Tijdens hun ontwikkeling worden kinderen geconfronteerd met problemen of combinaties van problemen waarmee zij van tevoren nog niet te maken hebben gehad en waarvoor zij nog geen oplossing hebben. Situaties waarin een kind moet leren samen te leven. Kinderen leren dit binnen ons kindercentrum door samen te spelen, samen ruzie te maken en het weer goed te maken, elkaar te helpen, verdriet te delen en door te praten over wat ze mee maken. Pedagogisch medewerkers ondersteunen dit door emotionele steun te bieden, ze te stimuleren of juist door kinderen iets af te remmen en/of informatie en uitleg te geven die past bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

Overdracht van normen en waarden

Om in de samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en deze zich eigen weten te maken. Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen voortdurend een rol. Wij vinden het belangrijk om goed om te kunnen gaan met verschillen in normen en waarden en verschillen in achtergronden. Kinderen met verschillende achtergronden kunnen prima samen spelen en samen bezig zijn. We vinden het belangrijke taak om de kinderen vrij algemeen geldende normen en waarden over te dragen. Ook grenzen stellen en structuur bieden, geven de kinderen een gevoel van veiligheid en rust.

Kinderen, hoe jong ook, leren normen en waarden kennen. Zij zien en horen hoe de pedagogisch medewerkers met ouders, kinderen en elkaar omgaan, zij zien hoe de kinderen onderling met elkaar omgaan en hoe dit wordt gestimuleerd door de pedagogisch medewerkers.

In de overdracht van waarden en normen spelen de pedagogisch medewerkers een belangrijke rol. Zij geven het voorbeeld van hoe het moet, zij bepalen met elkaar de regels voor op de groep en houden zich hier aan.

De regels zijn de vertaling van de normen en waarden van Speel-Inn.

Regels zijn belangrijk voor het waarborgen van de fysieke veiligheid, hygiëne en gezondheid, maar ook voor het regelen van gewenst voor sociaal gedrag en het bieden van structuur in de dag.

Twee belangrijke thema's geven we bijzondere aandacht:

1. kinderen en conflicten
2. belonen

Problemen of conflicten

Het is belangrijk dat kinderen van jongs af aan leren hoe met conflicten om te gaan en deze op te lossen.

Dat betekent in de praktijk;

- Als het conflict ontstaat, kijkt de groepsleiding op dat moment de situatie. De kinderen worden gestimuleerd zelf hun probleem op te lossen. Want oplossingen die ze zelf kiezen en waar ze tevreden mee kunnen zijn, werken het beste. Het kind leert hier voor zichzelf opkomen en oefent zo de sociale interactie.
- Wanneer kinderen er zelf niet uitkomen of wanneer steeds hetzelfde kind als "winnaar" of "verliezer" uit de strijd komt, biedt de groepsleiding hulp. De minst weerbaren wordt de mogelijkheid aangereikt om met meer kans op succes hun behoeften en wensen kenbaar te maken.
- Ongewenst gedrag zoals elkaar pijn doen, lossen een probleem niet op. Dat betekent dat wij, als we dit gedrag zien, dit ook meteen af zullen keuren en aan de kinderen laten zien hoe het wel moet.
- Op het moment dat een kind regelmatig ongewenst gedrag laat zien op de groep en de andere kinderen ondervinden er ook de gevolgen van, dan gaan we een gesprek aan met de ouders om te bekijken of het gedrag herkenbaar is of juist niet. Tevens wordt er dan gekeken hoe ouders en groepsleiding met het gedrag omgaan. Samen worden er dan afspraken gemaakt. Dit kan bijv. een observatieperiode betekenen. Komen we er na verloop van tijd niet uit, dan gaan we ouders adviseren om contact op te nemen met deskundige hulpverleners.

Belonen

Het is van groot belang dat kinderen en de groepsleiding op een prettige en duidelijke manier met elkaar omgaan en dat zij van elkaar weten wat er verwacht wordt. Belonen en/of straffen kan daarbij een hulpmiddel zijn. Uiteraard ligt de nadruk wel op de beloning, want belonen geeft een kind zelfvertrouwen.

Dat betekent in de praktijk:

- Leuke dingen zeggen, prijzen en belonen, om het positieve gedrag van kinderen te versterken. We benoemen wat kinderen goed doen en waarom ze dit goed doen.

- Belonen kan uit een aantal vormen bestaan zoals een knuffel, een compliment, een duim in de lucht een glimlach, iets mogen doen dat ze leuk vinden etc. De beloning bestaat bij ons nooit uit het geven van een cadeau of snoep.
- Op het moment dat een kind iets doet wat echt niet kan, dan wordt hij/zij gecorrigeerd door de pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de situatie en de leeftijd van het kind wordt er gehandeld. Hierbij wordt er altijd uitleg gegeven aan het kind waarom hij/zij gecorrigeerd wordt.

5. Randvoorwaarden en middelen om pedagogische doelen te bereiken

Voor het bereiken van de vier pedagogische doelen zijn een aantal randvoorwaarden noodzakelijk en maken we gebruik van een aantal pedagogische middelen die voorzien in de basisbehoefte van kinderen. Bij de randvoorwaarden en de middelen kan gedacht worden aan de rol van de pedagogische medewerker, de groep, de inrichting van de binnen- en buitenruimte, het activiteitenaanbod, de materialen en de wijze waarop de kinderen geobserveerd worden.

5.1 Randvoorwaarden

Het is belangrijk dat er continue gewerkt wordt aan de in de wet gestelde basisdoelen. Hiervoor zijn enkele randvoorwaarden noodzakelijk zoals de opbouw en de grootte van de groepen en de leidster-kind-ratio.

Groepen

Stamgroepen

In de kindercentra worden de kinderen opgevangen in een stamgroep. Dit is een vaste groep kinderen in een eigen groepsruimte die qua sfeer en inrichting bij hun leeftijd past.

Per locatie kan worden besloten om, aan het begin en aan het eind van de dag, kinderen in een andere ruimte te ontvangen of weer op te halen waarbij een vaste medewerker van de stamgroep op de groep aanwezig is. Met ouders en kinderen wordt duidelijk gecommuniceerd wanneer en hoe dit plaats vindt.

Elke vaste groep kent een team van pedagogisch medewerkers, het streven is een vast team van maximaal vier medewerkers. Daarbij wordt gestreefd naar goed personeelsbeleid zodat een vaste pedagogisch medewerker bij o.a. langdurige ziekte of verlof structureel vervangen wordt.

Dit betekent dat:

- elk kind gedurende de week gebruik maakt van maximaal twee stamgroepsruimtes;
- aan ouders en kinderen duidelijk wordt aangegeven in welke stamgroep het kind is geplaatst en welke pedagogisch medewerkers in principe welke dag bij welke groep horen;
- aan één kind maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers worden gekoppeld. De koppeling van vaste pedagogisch medewerkers aan kinderen geldt behoudens ziekte, verlof of vakantie.

Flexibele opvang / afnemen extra dagdeel

Extra opvang is mogelijk indien er op de gewenste dag plaats is op de groep en er genoeg pedagogisch medewerkers aanwezig kunnen zijn.

Er wordt gewerkt met 'strippenkaarten' (zie bijlage 3)

Open deurenbeleid dagopvang en BSO

Kinderen worden binnen Speel-Inn in vaste groepen opgevangen. Het is hierbij mogelijk dat kinderen andere ruimtes ontdekken en andere kinderen ontmoeten. De pedagogisch medewerker/kindratio (PKR) wordt op groepsniveau tijdens het open deuren beleid tijdelijk losgelaten. Tijdens het open

deurenbeleid voldoet de PKR op locatieniveau kloppen en is terug te voeren naar de geldende PKR op groepsniveau.

Samenvoegen van groepen (KDV en BSO)

Bij een lage bezetting van groepen o.a. aan het begin en aan het einde van de dag worden er groepen samengevoegd. Voor zowel kinderen als ouders wordt inzichtelijk gemaakt welke ruimte en welke groep er wordt samengevoegd. Per locatie staat er in het pedagogisch werkplan wanneer en op welke wijze groepen worden samengevoegd.

Samengevoegde groepen bieden voordelen t.o.v. groepen met een kleine bezetting. Er zijn meer speelmogelijkheden voor kinderen en het samenwerken i.p.v. alleen werken biedt meer mogelijkheden en draagt bij aan transparantie en veiligheid. Dankzij het werken met groep overschrijdende activiteiten en door het buiten spelen leren de kinderen alle pedagogisch medewerkers kennen en andersom. Hierdoor wordt de emotionele veiligheid gewaarborgd.

Leidster-kind-ratio

De toewijzing van aantallen pedagogisch medewerkers aan de stamgroepen vindt plaats volgens de verhoudingen zoals die voortkomen uit de wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. De verhouding tussen het aantal pedagogische medewerkers en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen in de groep bedraagt ten minste:

KDV:

- 1 pedagogisch medewerker per 4 aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 6 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar.

BSO:

- 1 pedagogisch medewerker per 10 aanwezige kinderen

Bij kinderen van verschillende leeftijden in één groep wordt het rekenkundig gemiddelde berekend.

In bijlage 1 staat een overzicht van de wet en regelgeving betreffende de berekening van de leidster-kind-ratio opgenomen.

In elk pedagogisch werkplan wordt per locatie aangegeven op welke wijze dit wordt ingevuld.

Drie-uurs regeling (KDV), half-uurs regeling (BSO) en achterwachtregeling (KDV en BSO)

Drie-uursregeling dagopvang:

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig in een KDV. Tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht behoeven. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen, is de drie-uursregeling van kracht. Deze *drie-uursregeling* is alleen toepasbaar op bepaalde tijdstippen.

Voor een KDV is het toegestaan dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de leidster kind ratio is vereist, maar nooit minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers. Is er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker in het KDV aanwezig, dan is er ter ondersteuning ten minste één andere volwassenen aanwezig. Er wordt niet afgeweken van de vereist leidster-kind-ratio tussen 09.30 en 12.30 uur en tussen 15.00 en 16.30 uur en vóór 09.30 uur en na 16.30 uur mag de afwijking van de leidster-kind-ratio niet langer duren dan anderhalf uur aaneengesloten en in de pauzeperiode

tussen 12.30 en 15.00 uur niet langer dan twee uur aaneengesloten. Dit alles met een maximum van drie uur per dag.

In het pedagogisch werkplan per locatie staat specifiek beschreven op welke wijze er mee om wordt gegaan en hoe invulling wordt gegeven aan de inzet van medewerkers aan de randen van de dag en tijdens de middagpauze.

Half-uursregeling buitenschoolse opvang:

Gedurende reguliere schoolweken kunnen voor de buitenschoolse opvang ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de leidster-kind-ratio is vereist, maar nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers. Is er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker in het kindercentrum, dan is er ter ondersteuning tenminste één andere volwassene aanwezig. Tijdens schoolvakanties geldt voor de afwijking van de PKR hetzelfde als bij de dagopvang.

In het pedagogisch werkplan per locatie staat specifiek beschreven op welke wijze er mee om wordt gegaan en hoe invulling wordt gegeven aan de inzet van medewerkers.

Achterwachtregeling (KDV en BSO)

Indien er slecht één pedagogisch medewerker aanwezig is op het kindercentrum en de leidster-kind-ratio wordt niet overschreden, zoals tijdens de drie-uursregeling het geval is, dan is een achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar dient te zijn, die binnen de ambulance-aanrijtijden op het kindercentrum aanwezig kan zijn.

In het pedagogisch werkplan per locatie staat aangegeven wie deze persoon is en waar deze te bereiken is. Tevens is deze achterwacht tijdens de openingstijden van het kindercentrum bereikbaar.

Wenbeleid

Alle kinderen die instromen bij een van onze kindercentra of die doorstromen van de ene naar de andere groep krijgen specifieke aandacht. Voor kinderen betekent dit een nieuwe situatie. Door hier voldoende tijd en aandacht aan te besteden wordt de overgang voor het kind naar de nieuwe situatie versoepeld.

In het pedagogisch werkplan wordt per locatie beschreven hoe het wenbeleid er specifiek uitziet.

5.2 Middelen

Voor de realisatie van de gestelde basisdoelen, is een adequate inzet van middelen noodzakelijk. Het NJI (Nederlands Jeugd Instituut) beschrijft in het boekje 'pedagogische kwaliteit op orde' een vijftal middelen, die hieronder verder worden uitgeschreven en worden vertaald naar de situatie bij Speel-Inn.

De interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

Een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van het kind is een goede interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind. Een pedagogisch medewerker communiceert de hele dag en

moet zich bewust zijn van de invloed die haar manier van communiceren op het gedrag van de kinderen heeft.

De groep

Kinderen verblijven in de kinderopvang – in tegenstelling tot thuis – continue in een groep. Deze groep wordt door de pedagogisch medewerkers ingezet als middel om kinderen een veilige en uitdagende omgeving te bieden. Dit doen wij o.a. door een vast dagritme aan te bieden en afspraken te maken over de regels die we hanteren. De groep biedt daarnaast ook de mogelijkheid om verschillende rollen uit te proberen en te spelen: waar liggen mijn talenten? Wat durf ik en wat durven anderen. Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een prettige omgeving. Spelenderwijs wordt er geoefend met ‘om de beurt’, ‘samen delen’, helpen en geholpen worden’.

Speelmateriaal en de inrichting van de binnen- en buitenruimtes

Wij hechten veel waarde aan het interieur van de ruimtes en richten die met zorg en smaak in. Wij vinden het belangrijk dat een kind zich op zijn gemak voelt. Sfeer en gezelligheid kunnen hieraan bijdragen. We kiezen bewust voor kleur en inrichting van de groep en wij denken hierbij ook aan functionaliteit en duurzaamheid.

Er wordt een bewust speelgoedbeleid gevoerd. Dit betekent dat we middels het speelgoed de kinderen stimuleren en proberen uit te dagen om nieuwe dingen te proberen. Er is een breed assortiment aan speelgoed voor alle leeftijdscategorieën. Regelmatig wordt er nieuw speelgoed aangeschaft, zodat er ook voldoende kan worden gevarieerd. In de hele ruimte is speelgoed voor alle kinderen beschikbaar. Daarnaast is er ook speelgoed waar kinderen pas na overleg met de pedagogisch medewerker mee kunnen spelen.

Samen spelen is samen delen. Samen spelen is samen leren. Onze kinderopvang is een wereld in het klein. Een oefening voor het leven in de grote wereld. Een oefening om rekening te houden met een ander. Om iets voor een ander over te hebben. Om je eigen spullen op te ruimen. We zien het uitdrukkelijk als onderdeel van onze verantwoordelijkheid om kinderen gevoel bij te brengen voor wat hoort en voor wat goed is.

KDV:

Elk kind dat bij ons komt, komt in de groep die bij zijn leeftijd hoort. De groepen hebben een vaste eigen groepsruimte met een afzonderlijke slaapruiimte die afgestemd is op het aantal op te vangen kinderen. In de kinderopvang is er per kind minimaal 3,5M² bruto speel- en werkoppervlakte beschikbaar voor spelactiviteiten.

Voor elk kind is er een mandje waarin hun persoonlijke spulletjes worden opgeborgen en er is een aangrenzende makkelijk toegankelijke buitenruimte.

De buitenruimte voldoet ruimschoots aan de gestelde eis van 3 tot 4 M² per kind. Deze ruimte grenst aan de kinderopvang en is toegankelijk voor de kinderen.

BSO:

Voor de BSO is tenminste 3,5M² bruto oppervlakte beschikbaar per kind voor spelactiviteiten ingericht. Er is tenminste 3 M² bruto buitenspeelruimte beschikbaar per kind, deze ruimte is toegankelijk voor de kinderen en vast beschikbaar.

Het activiteiten aanbod

Er wordt in onze kindercentra gewerkt met thema's. Er worden boekjes voorgelezen, er wordt geknutseld, liedjes geleerd enzovoort. Vaak wordt er in de hal een thematafel ingericht. De thema's

zijn veelal terugkerende onderwerpen zoals; lente, sinterklaas, maar ook bijvoorbeeld eten en drinken. We proberen voor de kinderen een uitdagende, leerzame periode te creëren.

Er worden allerlei soorten activiteiten aangeboden aan de kinderen, zodat zij zich op allerlei gebied kunnen ontwikkelen. Denk hierbij aan: zingen, dansen, voorlezen, knutselen, buiten spelen, bewegingsspelletjes, muziekspelletjes enz. Er wordt ook veel met de kinderen meegespeeld, zodat de kinderen gestimuleerd worden samen te spelen, met elkaar te 'overleggen', ze leren hoe ze probleempjes kunnen oplossen door te kijken naar de volwassene die uiteraard het goede voorbeeld geeft.

Soms gaan we met de kinderen een wandeling buiten maken, gezellig in de bolderwagen of naar de gymzaal in school.

Het observeren van kinderen

De pedagogisch medewerkers observeren kinderen zowel individueel als in groepsverband om hen beter te leren begrijpen, adequaat op hun behoeftes in te spelen, mogelijkheden en beperkingen te leren herkennen en activiteiten kiezen die hierbij aansluiten.

Hierbij worden observatiemethodes gebruikt om informatie over kinderen beter te structureren.

Op welke wijze er invulling wordt gegeven aan deze observatiemethode, staat in elk afzonderlijk pedagogisch werkplan beschreven.

6. Gezondheid en veiligheid

Binnen onze kindercentra wordt er specifiek aandacht gegeven aan de onderwerpen gezondheid en veiligheid. Op elke locatie zijn werkinstructies op het gebied van gezondheid en veiligheid vastgelegd in diverse protocollen. Deze protocollen zijn op elke locatie aanwezig en liggen ter inzage voor de ouders op de groep-locatie.

6.1 Risico inventarisatie

Elk jaar wordt er voor elke locatie een risico inventarisatie uitgevoerd.

6.2 Vierogenbeleid²

Naar aanleiding van een zedenzaak in Amsterdam heeft de commissie Gunning in haar rapport de term vierogenprincipe geïntroduceerd. Het vierogenprincipe betekent dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren. Op onze KDV's worden daarom maatregelen genomen. Wij houden bij de invulling van het vierogenprincipe rekening met voorspelbaarheid, de mogelijkheid en de frequentie waarin een pedagogisch medewerker alleen op de groep of in het KDV aanwezig is.

Uitgangspunten zijn:

- De uitvoering van het vierogenprincipe is pedagogisch verantwoord en bedrijfseconomisch haalbaar;
- De wijze waarop invulling wordt gegeven is opgenomen in het pedagogisch werkplan per locatie;

---

² Het vierogenprincipe is niet van toepassing op de BSO-locaties

- Ouders en oudercommissies worden jaarlijks geïnformeerd over de invulling van het vierogenprincipe op hun locatie (o.a. via de website);

Eventuele oplossingsrichtingen zijn:

- Een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen aan te spreken zo laag mogelijk is.
- Het aan de randen van de dag samenvoegen van *stamgroepen*;
- Boventallige inzet, als extra paar ogen, van pedagogisch medewerkers in opleiding;
- Bouwkundige voorzieningen ter verbetering van transparantie binnen kindercentra;
- Mogelijke inzet van moderne audiovisuele middelen.

In het pedagogisch werkplan staat per locatie omschreven op welke wijze wij op de desbetreffende locatie uitvoering geven aan het vierogenprincipe.

6.3 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

In de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling staat concreet omschreven op welke wijze en via welke procedure er gehandeld wordt bij een geval (vermoeden) van huiselijk geweld of van kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Dit vermoeden kan betrekking hebben op de thuissituatie van het kind of op de opvangsituatie.

De meldcode is op elke groep aanwezig.

7. Samenwerking met ouders

Bij het opvangen van kinderen in één van onze kindercentra is het natuurlijk van belang dat er een goede overeenstemming is tussen de thuissituatie en de opvanglocatie. De gehanteerde normen, waarden en regels moeten in beide situaties zoveel mogelijk overeenstemmen om de kinderen een vertrouwde omgeving te bieden.

Het contact tussen ouders en pedagogisch medewerker is uiterst noodzakelijk:

- om het gedrag van het kind te begrijpen;
- om samen één lijn te vinden in de opvoeding;
- om elkaar te steunen in de opvoeding;
- om een goed contact met het kind op te bouwen.

Eén á twee keer per jaar worden ouders uitgenodigd voor een gesprek. De inhoud van de gesprekken wordt bepaald aan de hand van observatieformulieren.

7.1 Oudercommissie

Op iedere locatie is een oudercommissie actief. Deze fungeert als klankbord voor onze kindercentra. Zij adviseren ons op verschillende gebieden: pedagogisch beleid, prijsbeleid en bijvoorbeeld de veiligheid. Tevens organiseren zij thema avonden voor alle ouders en de jaarlijkse zomerborrel. Regelmatig krijgen de oudercommissies een informatiebulletin van BOiNK (Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang & peuterspeelzalen)

8. Kwaliteitszorg

Op onze kindercentra wordt dagelijks gestreefd naar het leveren van een zo groot mogelijke kwaliteit. De kwaliteitsmanager biedt onze locaties ondersteuning op de onderdelen pedagogiek, veiligheid en gezondheid. Op verschillende manier wordt er aandacht besteed aan kwaliteit:

8.1 Deskundigheidsbevordering

De personeelsmanager en de assistent leidinggevende dragen zorg voor de deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers.

Dit gebeurt middels diverse overlegvormen: gesprekken met individuele medewerkers, teamoverleg en de studiedagen (2x per jaar).

50% van onze pedagogisch medewerkers volgt jaarlijks een (kinder-) EHBO/BHV training of workshop op het gebied van pedagogische kwaliteit.

8.2 Meten van de kwaliteit van de kinderopvang

Kwaliteit ontstaat niet vanzelf en blijft ook niet uit zichzelf op niveau. Aan kwaliteit moet gewerkt worden.

Binnen Speel-Inn/Jump-Inn wordt het komende jaar onderzocht op welke wijze hier structureel invulling aan gegeven kan worden.

8.3 Inspectie GGD

De GGD inspecteert in opdracht van de gemeente jaarlijks of alle locaties voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko).

De GGD rapporten zijn inzichtelijk voor alle ouders. De directie stuurt de oudercommissie het definitieve rapport en zorgt dat het rapport op de website wordt gepubliceerd.

8.4 Klachtenprocedure

De externe klachtenregeling

Wij zijn aangesloten bij de Stichting Klachtencommissie Kinderopvang (SKK). Met een klacht kunnen ouders zich ten alle tijden direct wenden tot dit orgaan. De SKK heeft als doel 'het instellen en in stand houden van, en het toezicht houden op een onafhankelijke klachtencommissie ten behoeve van de aangesloten kindercentra'.

De interne klachtenregeling

Wij beschikken ook over een interne klachtenregeling. In veel gevallen zal dit sneller tot tevredenheid leiden bij alle partijen. Ouders kunnen van deze regeling gebruik maken bij ieder ongenoegen of probleem dat een ouder of kind heeft, ten aanzien van de dienstverlening van de organisatie, waarvoor door de ouder en de direct betrokken pedagogisch medewerker (nog) geen oplossing is gevonden.

In de klachtenregeling staat beschreven op welke wijze de ouder een klacht kan indienen en welke stappen worden gezet in de behandeling van de klacht:

- Zit een ouder ergens mee, dan kan dit in eerste instantie met de betrokken pedagogisch medewerker(s) besproken worden. Misschien gaat het om een misverstand of kan het probleem snel worden verholpen.
- Komen de ouder en de pedagogisch medewerker(s) er samen niet uit, dan kan een ouder contact opnemen met de assistent leidinggevende.
- Kan de assistent leidinggevende de klacht niet naar tevredenheid afhandelen, dan wordt de ouder doorverwezen naar de directie. Ouders kunnen de directie bereiken via het algemene telefoonnummer van de administratie. De directie neemt de klacht in behandeling probeert deze naar tevredenheid op te lossen.

Ouders worden geïnformeerd over het bestaan van de interne klachtenregeling in het Jaarboek en via de website.

9. Personeel

9.1 De pedagogisch medewerker

Vaste pedagogische medewerkers

Binnen onze kindercentra werken wij met een vaste groep pedagogisch medewerkers die een geschikte opleiding hebben afgerond (SPW3 of 4).

Alle medewerkers zijn in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag.

Beroepskrachten in opleiding

Naast de vaste krachten zijn er regelmatig medewerkers in opleiding aanwezig. Zij doen de opleiding SPW en worden boventallig ingezet. Zij worden altijd begeleid door een ervaren beroepskracht.

Leidinggevenden

Op elke locatie is een assistent leidinggevende aanwezig. Zij stuurt de collega's aan en zorgt dat de kwaliteit bewaakt wordt.

Speel-Inn/Jump-Inn heeft een manager Operations en Kwaliteit die de assistent leidinggevenden aanstuurt en de kwaliteit bewaakt en continue streeft naar verbetering. De manager Operations en Kwaliteit wordt aangestuurd door de directeur.

10. Pedagogisch werkplan

Per locatie krijgt het pedagogisch beleidsplan een vertaling naar een op de praktijk gericht werkplan. In het werkplan wordt concreet aangegeven op welke wijze er uitvoering gegeven wordt aan het beleid.

Het pedagogisch beleidsplan dient hierbij als kader waarbinnen de individuele kindercentra hun dagelijks handelen in de praktijk beschrijven. Per locatie kan het werkplan verschillen door bijv. verschillen in huisvesting, omgeving etc.

Het pedagogisch werkplan wordt door het team opgesteld en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie. Elke wijziging in het pedagogisch werkplan wordt ter advies voorgelegd aan de oudercommissie.

Het werkplan bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

ALGEMEEN

1. Inleiding
2. Algemene informatie
3. Praktische informatie
4. Ouders
5. Gezondheid en veiligheid
6. Visie en uitgangspunten

INHOUDELIJK

7. Doelen
  - a. het bieden van emotionele veiligheid
  - b. ontwikkelen persoonlijke competenties
  - c. ontwikkelen van sociale competenties
  - d. overdracht van waarden en normen

BORGING en KWALITEIT

8. Borging en kwaliteitszorg
  - a. Medewerkers
  - b. Klachtenregeling
  - c. Privacy
  - d. Controle GGD
  - e. Tevredenheidonderzoek
  - f. Observatiemethode

Bijlage 1: ontwikkelingsfasen van kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar.

Zintuiglijke ontwikkeling

Bij een pasgeboren baby werken de zintuigen meteen. Ze kunnen horen, zien, ruiken, proeven en voelen. Maar de zintuigzenuwen zijn nog niet volkomen gerijpt, waardoor niet alles wordt opgenomen. Zo ziet een pasgeboren baby alleen het verschil tussen licht en donker, de omtrekken van simpele vormen en het contrast tussen voorwerp en omgeving. Een baby hoort bijvoorbeeld ook hoge tonen beter dan lage tonen, daardoor praat de pedagogisch medewerker tegen het kind veelal wat hoger. Geur is in het eerste levensjaar belangrijk. De knuffel in bed en de gehechtheid daaraan is vooral te danken aan de geur. Kinderen willen daarom ook meestal niet dat de knuffel wordt gewassen. Voor het verder ontwikkelen van de zintuigen heeft Speel-Inn een stimulerende omgeving gecreëerd. Ook een kleurrijke omgeving met allerlei materialen die kinderen kunnen vastpakken en aan kunnen sabbelen is aanwezig. Ronde, hoekige, gladde, hobbelige, wollige en andere materialen worden zo verkend. De zintuiglijke ontwikkeling staat centraal in de eerste levensjaren van het kind.

Ontwikkeling van de lichaamsbeheersing (grove en fijne motoriek)

De steeds groter wordende lichaamsbeheersing van zitten, kruipen, staan, lopen en klimmen is in eerste plaatst niet het resultaat van veel oefenen, maar van rijping. Het heeft geen zin om een kind van drie maanden op de voetjes te zetten, met de hoop dat hij of zij daardoor eerder zal leren lopen. Wel is het belangrijk om als kinderen rollen, kruipen, zitten en lopen de verfijning van de lichaamsbeheersing te stimuleren.

Er kan daarbij een onderscheid gemaakt worden tussen fijne en grove motoriek.

Bij kinderen van tien weken tot 2 jaar zijn de volgende aspecten binnen de fijne en grove motoriek aandachtspunten. Fijne motoriek: grijpen van voorwerpen; vasthouden van een fles; oprapen van voorwerpen als een beker, een blokje, een propjes enz.; tekenen met een potlood of een krijtje.

Grove motoriek: het hoofd optillen als het kind op de buik ligt; van de rug naar de zij draaien; zitten met of zonder ondersteuning; zich optrekken; op handen en voeten kruipen, klimmen.

Kinderen van twee tot vier jaar ontwikkelen zich verder. Bij de fijne motoriek komen zaken als, puzzelen, rijgen, knippen, scheuren, brood smeren, aankleden enz. van belang. Baby's wordt zowel in de box, op de grond, als in een wipstoeltje divers speelgoed aangeboden (bijvoorbeeld rammelaars, baby gym, ritselboekjes).

Ook in de dagelijkse verzorging dragen het eten en drinken (van fles naar tuit naar gewone beker) bij aan de ontwikkeling van de fijne motoriek.

De grove motoriek kenmerkt zich door klimmen, klauteren, hinkelen, fietsen enz. Het stimuleren van dit soort activiteiten is van wezenlijk belang. Bij de inrichting van de binnen- en buitenruimten heeft Speel-Inn veel uitdagende spelmogelijkheden gecreëerd, passend bij de leeftijd van de kinderen.

Door het spelen leren kinderen hun eigen mogelijkheden kennen. Ook het samen dansen op muziek is een activiteit die de grove motoriek stimuleert.

Cognitieve ontwikkeling

Onder de verstandelijke ontwikkeling verstaan we het opdoen van kennis en vaardigheden en het leren denken en uiten. Dit leren uiten gaat natuurlijk hand in hand met de taalontwikkeling. In de eerste levensfase doen kinderen allerlei indrukken op en leren door waar te nemen. Ze leren het effect van eigen bewegingen en hebben in de gaten dat als ze bijvoorbeeld tegen een bal aanduwen dat deze gaat rollen. Langzamerhand leren ze door ervaringen de betekenis van allerlei begrippen, gaan zaken associëren, leren kleuren en vormen te herkennen en benoemen, leren puzzelen en

kunnen een verhaallijn volgen en op den duur ook navertellen. Deze verstandelijke ontwikkeling wordt spelenderwijs door de pedagogisch medewerker gestimuleerd. Veel praten met kinderen, verhaaltjes voorlezen, puzzelen, maar ook het aanbieden van allerlei materiaal aan de allerkleinsten laat hen ervaren hoe bijvoorbeeld een bal aanvoelt en hoe een pluche beest. Door het aanbieden van verschillende materialen en het doen van allerlei activiteiten die aansluiten bij de mogelijkheden van de kinderen en aansluiten bij hun belevingswereld zullen de verstandelijke ontwikkeling zeker ten goede komen.

Taalontwikkeling

In het eerste levensjaar stoot een baby allerlei klanken uit. Die klanken vormen de basis voor het leren praten. Al die klanken gaan steeds meer lijken op gebrabbel. En veelal zijn de eerste woordjes die een baby zegt 'papa' en 'mama'.

Als een kind actief zijn eerste woordjes gaat uitspreken is ondertussen zijn of haar passieve woordenschat al aardig aan het groeien. Dit blijkt duidelijk daar dreumesjes al heel veel begrijpen van wat ouders zeggen en ook al allerlei opdrachten kunnen uitvoeren, zoals bijvoorbeeld 'gooi maar in de prullenbak'. Langzamerhand gaan kinderen steeds meer woorden goed uitspreken, al wil het gebruik van sommige letters nog wel eens moeilijk zijn en worden woorden verbasterd.

Daarna, zo rond een jaar of 2 á 3 worden er kleine zinnen geformuleerd, zoals 'Mama, jij helpen?' of 'Ik heb honger'. De medewerkers stimuleren de taalontwikkeling van kinderen kan door veel met hen te praten. Veel vragen stellen en kinderen de tijd geven om hun antwoord te formuleren is daarbij belangrijk. Door veel met kinderen te praten, komen ze in aanraking met allerlei woorden en hun betekenis en horen ze meer zinnen met een ingewikkelde zinsbouw. De medewerkers passen natuurlijk hun taalgebruik aan op wat het kind aankan. Tijdens het praten met kinderen wordt er gelet op; of een kind duidelijk praat, of het alle letters kan uitspreken, of een kind te verstaan is en begrijpt wat er wordt gezegd, of een kind al zinnetjes kan maken. Als een kind onduidelijk spreekt is het zelf duidelijk herhalen van het slecht gearticuleerde woord of het laten herhalen van het woord nadat het is voorgezegd een stimulans.

Zingen met kinderen is ook een belangrijke activiteit om de taalontwikkeling te stimuleren; ditzelfde geldt voor spelletjes met klank en geluid. Verhalen voorlezen doen wij op Jump-Inn veelvuldig. Er wordt ook bijna dagelijks verschillende soorten muziek gedraaid.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Belangrijk aspect van de sociale ontwikkeling is de ervaring hoe het is om samen te zijn met andere kinderen en volwassenen. Door het omgaan met groepsgenootjes en andere volwassen dan de ouders, leert het kind de uitwerking van zijn gedrag, op anderen kennen.

Tevens leert het kind al vroeg de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten. Hechting is een belangrijk begrip voor baby's en peuters in de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het kind gaat zich hechten aan de pedagogische medewerkers. Jump-Inn werkt daarom met vaste medewerkers op de groep.

Kinderen imiteren het gedrag van ouders en gedragen zich naar hun voorbeeld. Oudere kinderen doen allerlei handelingen na die ouders ook doen. Zo kamt een kind de haren van een pop, zoals mama het ook vaak doet. Ook gaan kinderen hun ouders napraten. Soms hoor je als ouder jezelf als het ware terug. Ook leren kinderen heel veel van hun leeftijdsgenootjes. Door leeftijdsgenootjes samen te laten spelen en te communiceren leren ze allerlei sociale vaardigheden. Het stellen van regels en structuur helpt kinderen de gehanteerde waarden, normen en gewoonten eigen te maken en een geweten te vormen.

Identiteitsontwikkeling

Elk kind is in eerste instantie afhankelijk van de verzorging en bescherming van volwassenen. Het is de bedoeling dat deze afhankelijkheidsrelatie steeds minder wordt en dat kinderen uitgroeien tot zelfstandige volwassenen. Kinderen ontwikkelen een eigen identiteit of persoonlijkheid. Deze zal voor een deel genetisch bepaald zijn, maar zal ook grotendeels gevormd worden door de omgeving van het kind. De sociale en emotionele ontwikkeling zijn daarbij zeer belangrijk. In eerste instantie zal een kind zich hechten aan veelal vader en moeder. Deze hechting vormt een veilige basis van waaruit het kind zich verder kan ontwikkelen. Kinderen die al vanaf vroege leeftijd naar een kinderdagverblijf gaan, zullen ook in die omgeving zoeken naar veiligheid en geborgenheid en zullen zich gaan hechten aan de pedagogisch medewerker(s) die hem of haar verzorgen. Het kinderdagverblijf en de mensen die daar de vaste verzorgers zijn, zullen als het ware in het kleine kringetje worden opgenomen waarbij een kind zich veilig en geborgen voelt. Vanuit een veilige basis kan een kind zich verder ontwikkelen en zijn of haar persoonlijkheid vormen. Zoals gezegd een persoonlijkheid is deels aanleg en wordt deels gevormd. Sommige kinderen zijn van nature angstig, verlegen, druk of bang. Kinderen hebben soms ook moeite hun emoties onder controle te houden. Ze moeten als het ware leren om met hun emoties om te gaan. Het geven van zelfvertrouwen speelt daarbij een belangrijke rol. Kinderen met zelfvertrouwen zijn beter in staat een positief zelfbeeld op te bouwen. Pedagogisch medewerkers op het kinderdagverblijf dienen zich bewust te zijn van hun voorbeeldrol en kinderen helpen en stimuleren in hun persoonlijkheidsontwikkeling.

De zelfredzaamheid van kinderen wordt ook gestimuleerd (als ze er aan toe zijn) door hen bijvoorbeeld zichzelf te leren aan- en uitkleden.

Kinderen die zelf naar het toilet gaan wassen hun handen na toiletgebruik. Handen en gezichtjes worden voor en na het eten even "gepoetst" met een washand. Er wordt naar gestreefd kinderen positief te belonen in allerlei situaties.

Ontwikkeling van de creativiteit

Creativiteit heeft alles te maken met fantasie. Fantasie kan men opvatten als denken in beelden die op dat moment niet overeenkomen met de werkelijkheid. Deze simpele vorm van fantasie komt voor het eerst voor in het tweede levensjaar. Fantasie kan ook verder gaan. De voorstelling die een kind maakt gaat verder en heeft 'in het echt' nooit bestaan. Het uiten van deze fantasieën kan op verschillende manieren. Door middel van spel, door middel van tekenen of knutselen, door het zingen van fantasieliedjes enz. Pedagogisch medewerkers stimuleren van allerlei creatieve activiteiten, waarbij kinderen proberen hun fantasie te laten spreken, dit is belangrijk binnen de ontwikkeling van kinderen. Het veelvuldig knutselen en tekenen, waarbij niet alleen waarheidsgetrouwe dingen worden gemaakt of getekend, maar ook dingen die een uiting van fantasie zijn is van belang. Het spelen of naspelen van tafereeltjes bevordert tevens de creativiteit van kinderen. Creatieve activiteiten zijn tevens een goede aanleiding om plezier te maken en zo allerlei spannende dingen te ontdekken. De ontdekking dat verf aan je vingers blijft plakken, dat je klei kunt kneden enz. Het onbevagen en onbevooroordeeld kunnen experimenteren met materialen, het ontdekken van de mogelijkheden en beperkingen schept plezier. Behalve dit creatief bezig zijn, gaan dit soort activiteiten meestal samen met wat extra individuele aandacht. Het zijn immers momenten dat volwassenen intensief met hen bezig zijn. De activiteiten die de medewerkers aanbieden laten we zoveel mogelijk aansluiten bij de belevingswereld en de mogelijkheden van het kind en laten we plaatsvinden binnen de geborgenheid van de groep.

Cognitieve ontwikkeling 4 tot 12 jaar

Het schoolkind krijgt meer oog voor verstandelijke kennis. Dit betekent dat het kind meer wil weten en leren over specifieke kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld waarnemen en ordenen, woorden en

begrippen etc. In deze leeftijdsfase kan het kind ook gebeurtenissen begrijpen, oordelen, redeneren en concluderen. Het kind heeft de drang om kennis te vergaren, waarbij het kind leert om logische samenhangen en verbanden begrijpen. Op school wordt het kind gestimuleerd om zich breed te ontwikkelen, zoals actief zijn, communicatie, reflecteren op het eigen gedrag etc. Een kind in de schoolleeftijd krijgt meer interesse voor de werkelijkheid zoals die is en minder voor wat hij denkt en fantaseert.

Persoonlijkheidsontwikkeling

Het belangrijkste aspect van de persoonlijkheidsontwikkeling in deze leeftijdsfase is de morele ontwikkeling. Onder de morele ontwikkeling verstaan we, de ontwikkeling van het geweten. In de leeftijd van 6 tot 12 jaar maakt het kind normen en waarden eigen door opvoeding en onderwijs. Het schoolkind leert dat het voor bepaalde handelingen wordt gestraft en voor andere handelingen weer wordt beloond. Moreel gedrag is geen vaste karaktertrek, maar wordt mede gevormd door de situatie waar het kind zich in bevindt.

Kinderen onder de 6 jaar zijn zich al wel bewust van wat mag en wat niet mag.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

De eerste personen waarmee het kind zich identificeert zijn de ouders. In de schooltijdleeftijd gaan klasgenoten, buurtkinderen of clubvriendjes een belangrijke rol spelen. Het omgaan met leeftijdgenoten is van groot belang voor de sociale ontwikkeling van het kind. Door middel van dit proces leert het kind zelfstandig omgaan met normen en waarden die gebruikt wordt in de gemeenschap waarin het kind zich bevindt. Het kind leert onderhandelen, samenwerken, conflicten oplossen, helpen en beschermen, maar leert tevens voor zichzelf op te komen.

Identiteitsontwikkeling

Elk kind is in eerste instantie afhankelijk van de verzorging en bescherming van volwassenen. Het is de bedoeling dat deze afhankelijkheidsrelatie steeds minder wordt en dat kinderen uitgroeien tot zelfstandige volwassenen. Kinderen ontwikkelen een eigen identiteit of persoonlijkheid. Deze zal voor een deel genetisch bepaald zijn, maar zal ook grotendeels gevormd worden door de omgeving van het kind. De sociale en emotionele ontwikkeling zijn daarbij zeer belangrijk. In eerste instantie zal een kind zich hechten aan veelal vader en moeder. Deze hechting vormt een veilige basis van waaruit het kind zich verder kan ontwikkelen. Kinderen die naar een buitenschoolse opvang gaan, zullen ook in die omgeving zoeken naar veiligheid en geborgenheid en zullen zich gaan hechten aan de pedagogisch medewerker(s) die hem of haar begeleiden. Vanuit een veilige basis kan een kind zich verder ontwikkelen en zijn of haar persoonlijkheid vormen. Zoals gezegd een persoonlijkheid is deels aanleg en wordt deels gevormd. Sommige kinderen zijn van nature angstig, verlegen, druk of bang. Kinderen hebben soms ook moeite hun emoties onder controle te houden. Ze moeten als het ware leren om met hun emoties om te gaan. Het geven van zelfvertrouwen speelt daarbij een belangrijke rol. Kinderen met zelfvertrouwen zijn beter in staat een positief zelfbeeld op te bouwen. Pedagogisch medewerkers op de buitenschoolse opvang dienen zich bewust te zijn van hun voorbeeldrol en kinderen helpen en stimuleren in hun persoonlijkheidsontwikkeling.

De zelfredzaamheid van kinderen wordt ook gestimuleerd. Alle kinderen moeten uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Om kinderen te laten opgroeien tot zelfstandige mensen, is het goed om hen te stimuleren om dingen te ondernemen. Om situaties te creëren, waarin ze zonder tussenkomst van volwassenen met zelf gekozen zaken bezig kunnen zijn. Zo nemen ze verantwoordelijkheid voor de uitdagingen die zij zijn aangegaan.

Bijlage 2: Schema voor de berekening van de leidster kind ratio en maximale groepsgroottes bij groepen dagopvang van samengestelde leeftijd

Leeftijd	PM-er	Maximale aantal	PM-er	Maximale aantal	PM-er	Maximale aantal	PM-er	Maximale aantal
0 tot 1	1	4	2	8	3	12	-----	
1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
2 tot 3	1	6	2	12	3	16	-----	
3 tot 4	1	8	2	16	-----	-----	-----	-----
0 tot 2	1	5	2	9 ³	3	14 ³	4	16
0 tot 3	1	5	2	10 ³	3	15 ³	4 ³	16
0 tot 4	1	6	2	12 ³	3	16 ³	----	----
1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
2 tot 4	1	7	2	14	3	16	----	----

³ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 jaar

Bijlage 3: Strippenkaart bij BSO Jump-Inn

Vanaf 1 Juli 2013 introduceren wij de strippenkaart bij onze buitenschoolse opvang. Deze vorm van opvang is speciaal bedoeld:

- Voor ouders die geen structurele opvang nodig hebben of
- Voor ouders die meer flexibiliteit wensen.

Let op!

Nieuwe strippenkaarten worden alleen uitgegeven als de bezetting dat toelaat. U kunt maximaal 6 maanden vooruit uw dag(en) reserveren.

Hoeveel strippen heeft de strippenkaart:

Een strippenkaart bestaat uit 6 of 12 strippen

Hoeveel strippen heeft u nodig?

Een strip staat gelijk aan een "korte middag", zoals de maandag, dinsdag, donderdag en soms vrijdag.

Twee strippen staan gelijk aan een "lange middag", zoals de woensdag- en de vrijdagmiddag en een halve vakantie/studiedag opvangdag

Drie strippen kunt u gebruiken voor een vakantiedag en /of studiedagopvang

Hoe lang is de strippenkaart geldig?

De strippenkaart is een half jaar geldig vanaf de datum van aanschaf. Wij kiezen hier bewust voor omdat enige continuïteit de gewenning ten goede komt.

De spelregels:

Contract: u gaat een contract aan voor een periode van een halfjaar. Dit is de periode van geldigheid van de strippenkaart.

Reserveren: Aanmeldingen van dagdelen dienen altijd schriftelijk (e-mail) aangevraagd te worden via de leidinggevende van de vestiging.

Reserveringen van dagdelen dienen ten minste twee weken vooraf aangevraagd te worden, en geschiedt op basis van beschikbaarheid. U kunt maximaal een half jaar vooruit uw dag(en) reserveren.

Annuleren van een gereserveerde dag is mogelijk tot 1 week voor de betreffende dag. Hierna worden gereserveerde dagen in rekening gebracht.

De strippenkaart: De strippenkaarten zijn een half jaar geldig vanaf de datum van aanschaf.

De strippenkaart is kindgebonden en kan niet door meerdere kinderen uit een gezin gebruikt worden.

Er mogen maximaal 2 strippenkaarten per jaar worden aangevraagd per kind. Bij structurele opvang kunt u zich richten tot onze reguliere opvangsoorten en/ of vakantieopvang.

Niet gebruikte strippen vervallen aan het einde van het half jaar. De leidinggevende van de vestiging kan in voorkomende gevallen anders beslissen.

Kosten:

De kosten van de strippenkaarten zijn:

6 Strippen	171,00 Euro	21 uur
12 Strippen	342,00 Euro	42 uur

Dit betekent een uurprijs van 8,15 Euro.

In verband met de flexibele aard van de strippenkaart is de uurprijs hoger dan bij reguliere opvang. De strippenkaart wordt in 1 keer of in drie maandelijkse termijnen, gefactureerd. Het bedrag wordt automatisch geïncasseerd tenzij anders is overeengekomen.

De strippenkaart valt onder de Wet Kinderopvang. Onder bepaalde voorwaarden kunt u hiervoor kinderopvangtoeslag aanvragen. Voor meer informatie zie www.toeslagen.nl. Nieuwe aanvragen voor kinderopvang toeslag moeten uiterlijk een maand na de startdatum aangevraagd worden